

Становище

от

проф. д-р Надя Енчева Костова,
Икономически университет – гр. Варна

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (контрол) в СА „Д.А. Ценов“ – Свищов;

Автор на дисертационния труд: Жельо Невянов Желев D03011459;

Тема на дисертационния труд: „Възможности за усъвършенстване на контрола върху данъчните облекчения при корпоративното подоходно облагане”;

Основание за представяне на становището: участие в състав на научно жури по защита на дисертационния труд, съгласно заповед № 326/13.04.2018 г. на Ректора на СА „Д.А. Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Предмет на изследването на дисертационния труд са възможностите за усъвършенстване на контрола с цел да се установи правилното използване на данъчните облекчения при корпоративното подоходно облагане. Дисертационният труд е с общ обем от 226 страници, като основното съдържание е 198 стр., приложенията към него са 14 броя, а останалите страници съдържат списък на използваните съкращения, декларация за оригиналност и достоверност, и списък с литературните източници. Считам, че обемът е оптимален за научно изследване от подобен характер.

Архитектониката на дисертационния труд следва последователен и логически обоснован подход към изследваната тема чрез обособяване на: въведение, три глави изложение и заключение с резюме на получените резултати.

Използваните 120 източници (за източник под № 35 няма посочена информация) са в достатъчен обем за целите на подобно изследване. Някои от литературните източници са на английски и руски език. Поради налагащите се във времето законови промени на данъчния контрол, добро впечатление прави, че използваната литература е съвременна и значително по-малка част (30 на брой) от литературните източници е отпреди 2000г.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на предоставения ми за становище дисертационен труд има подчертано практико-приложен характер и в последните дни отново е на фокуса на законодателите и обществото. Тя е полезна за теорията и практиката, за да се предотврати изкривяването на социалната цел на данъчните облекчения в случаите на неправомерното им прилагане, с което биха се намалили приходите в бюджета.

Определената цел и задачите на дисертацията са ясно формулирани и научно издържани. Демонстрирани са добри познания в изследваната област, а дисертационният труд е разработен задълбочено и прецизно.

В композиционно отношение е постигнато хармонично съотношение на отделните елементи на дисертационния труд. Стилът и езикът са подходящи за научен труд, а изложението е логически издържано. Докторантът е работил мотивирано и компетентно, като е използвал подходящ набор от съвременни методи за научно изследване, коректно описани във въведението.

Автореферат отговаря на възприетата практика за написването му и представя правдиво целта и задачите на изследването, както и съдържанието и приносите на дисертационния труд, а стилът на изложението му улеснява четенето и по-доброто възприемане на изследваната материя, касаеща данъчния контрол.

От декларираните по дисертацията пет самостоятелни публикации проличава, че са резултат от задълбочено изследване и представяне на дискутираните проблеми.

Позволявам си да представя и някои критични бележки:

1. Принципно структурата позволява прилагане на последователен и логически обоснован изследователски подход, но считам, че е трябвало на първо място да се разработят теоретичните аспекти на данъчните облекчения и данъчните преференции (разработени като втора точка на първа глава), а след това тяхната диференциация да се използва за класифициране на различните видове данъчни облекчения, представени в първа точка на първа глава.

2. По мое мнение е приложен описателен стил при представянето на отделните данъчни облекчения, а е подходящо и целесъобразно да се използва дискуссионен стил на изложение с изрично съотнасяне на същите към една от двете групи – към групата на данъчните преференции или на данъчните облекчения.

3. Констатира се, че при оформянето на библиографията, докторантът не се е съобразил с изискванията за библиографско цитиране с посочване на детайлна информация за някои от източниците.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

От дисертанта са формулирани пет приноса на дисертационния труд- 2 с теоретичен и 3 с приложен характер. Предвид това, че почти всички (с изключение на първия) имат и теоретичен и приложен характер, биха могли да се синтезират в три основни направления:

1. Заслужава добра оценка изследването на понятията „данъчни облекчения“ и „данъчни преференции“ с открояване на техните прилики и разлики, като обосновано е представена необходимостта от обособяването им в самостоятелни категории, с цел разширяване на теоретичните виждания за тяхното прилагане.

2. На база изследването на контрола върху данъчните облекчения са изведени особеностите на обекта, предмета, задачите и начините за извършване на контролното въздействие върху тях, а в следствие е разработена и технология на контрола върху данъчните облекчения, използвани от юридическите лица, целяща постигането на единен процес, основаващ се на обоснованост и последователност на контролните действия.

3. Обоснована е необходимостта от структурни и организационни промени в работата на НАП. Прави впечатление разумното предложение за подобряване на взаимодействието на НАП с Комисията за противодействие с корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, което взаимодействие би позволило ограничаване влиянието на рисковия фактор „корупция“, а също така и постигане на по-добра защита на лицата, които предоставят информация за случаите на корупция.

Приемам, че така формулирани, приносите могат да послужат както в помощ на приходната администрация за ограничаване на корупционния риск при осъществяване на контрола върху данъчно-облагателния процес като цяло и в частност върху данъчните облекчения.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Позволявам си да задам следните въпроси към докторанта:

1. Счита ли, че формата и съдържанието на сега действащия образец на годишна данъчна декларация за облагането на юридическите лица са подходящи за „улавяне“ на всички отклонения при ползването на данъчните облекчения и ако отговорът е отрицателен, каква промяна е целесъобразно да се направи;

2. Запознат ли е дисертантът с идеята за реструктуриране на направлението „оперативен контрол“ в рамките на НАП и какво е неговото отношение към това реструктуриране.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

В обобщение може да се каже, че в представения дисертационен труд „Възможности за усъвършенстване на контрола върху данъчните облекчения при корпоративното подходно облагане“, разработен от докторанта Жельо Желев се решават проблеми и се съдържат резултати, представляващи научно-приложни приноси със съществено значение за практиката, които могат да бъдат определени като значими в решаване на проблемите в данъчния процес, свързани с контрола върху данъчните облекчения при корпоративното подходно облагане.

Изявявам категорично становище, че Научното жури убедено може да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Жельо Невянов Желев.

14.05.2018г.

гр. Варна

Изготвил:

/проф. д-р Надя Костова/